

Türkiye
küçük
Millet Meclisleri

-Kasım 2018 -

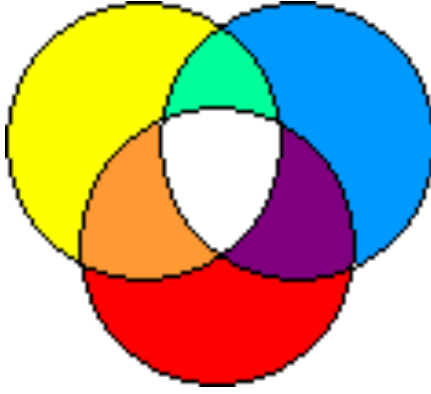

Ortak Payda Raporu
“Siyaset ve Hukukun AFla İmtihanı”

www.tkmm.net

Ortak Paydalar

- * ***Af tartışması, siyasetin kısa vadeli çıkarlarından azade tartışılmalıdır.***
- * ***Cezaevleri ve tutukevlerinin fiziki şartları acilen iyileştirilmeli.***
- * ***Hukukun egemen olduğu, adaletin şartsız tesis edildiği bir ülke olmalıyız.***

Hazırlayan:
Yakup Kadri KARABACAK
yakup.karabacak@tkmm.net

30 Kasım 2018

“Raporda yer alan görüşler TkMM katılımcılarına aittir.”

Uncular Cad. 28/2, TR- 34672 İSTANBUL

Kasım 2018 buluşmalarına giderken...

MHP lideri Devlet Bahçeli'nin Alaattin Çakıcı'yı ziyaretinin ve son genel seçimlerin ardından gündeme gelen "af" tartışması, kısmen soğumaya terk edilmiş durumda görünüyor. Ak Parti ve MHP'den oluşan Millet İttifakının gündeminde tartışmanın ne kadar yer tuttuğunu bilmiyoruz. MHP'nin tasarısı halen meclis alt komisyonlarında görüşülmeyi bekliyor...

Ak Parti'nin bir af ilanına mesafeli olduğunu açıklamalardan takip ettik. TBMM'de grubu bulunan siyasi partilerimizin geri kalanlarının da açıklamaları ihtiyatlıydı. Ancak görünen o ki af başlığının her an tekrar ısınması, Türkiye siyaset tarihi de göz önünde bulundurulursa, olası.

Türkiye küçük Millet Meclisleri, Kasım 2018 buluşmalarında 108 sivil toplum kuruluşu temsilcisinin ve 12 siyasi parti temsilcisinin katılımı ile 10 ilde gerçekleşti. Buluşmaların genel gündem başlığı ortaktı: "**Siyaset ve Hukukun Afla İmtihanı.**"

Buluşmalara katılan milletvekili olmadı. Kayseri kMM, özel konuk olarak HSYK eski Üyesi Ali Aydın'ı ağırladı.

Kim affedebilir?

Af tartışmaları ağırlıklı olarak "*mahkeme kararlarıyla cezaevi ve tutukevlerinde yatanların affedilmesi*" bağlamında tartışıldı. Kamuoyunda olduğu gibi, katılımcılarımız arasında da bu hususta çok net iki ayrı fikir ifade ediliyor; ancak her iki başlıkta da değerlendirilemeyecek bir görüş daha var.

İlk görüş, çoğunlukta görünüyor. Bu görüşe sahip katılımcılarımız, devletin affetme yetkisinin sınırını, "devletin kendisine karşı işlenmiş suçlar" olarak çiziyor. Bu suçlardan hüküm giyenler arasında, velev ki böyle bir düzenlemeden yararlanmamasını şart koştukları tek grup terör suçluları. Esas itibariyle bu grupta değerlendirilebilecek katılımcılarımız "devletin affetme" fikrine oldukça mesafeli olsalar da, bu grupta yer alanları kategorik olarak "affa karşı" olarak kodlamak mümkün görünmüyor. Devletin "**kişilerin mağdur olduğu suçlarda af yetkisini kullanması**" etik ve hukuki olarak doğru bulunmuyor, yüksek sesle böyle bir af

düzenlemesine karşı çıkılıyor. Kişiyeye karşı işlenmiş suçlarda ayla yetkili tek merciin mağdurlar ve yakınları olduğu düşünülüyor.

İkinci görüş çok daha az ifade edilmekle birlikte, “affin bir sosyal” mesele olduğuna vurgu yapıyorlar. Hali hazırdaki düzenlemeden bağımsız olarak, affin gerekli şartlar oluştuğunda, özellikle yaygın bir siyasi ve toplumsal mutabakat oluşmuşsa, devletin kullanabileceği bir enstrüman olduğuna dikkat çekiliyor.

Rehabilitasyon sürecinin tamamlandığı düşünülen mahkumların, denetimli serbestlik şartlarına tabi olarak, saliverilmesi makul bulunuyor. Aftan yararlananların, yeni bir suç işlemeleri ve hükmün kesinleşmesi durumunda, bir önceki cezalarından kalan sürelerinin infaz edilebileceği de söylenmiş.

Af kararının “referandum” ile alınması da önerilmiş.

Bir diğere grup katılımcımız ise devletin, cezaevlerinde yatan, şiddet olaylarına karışmamış, halen tutukluluğu devam eden “düşünce ve ifadeleri” nedeniyle tutuklu yargılananları salivermesi. Bir de yargının, özellikle FETÖ soruşturması kapsamında görevden alınan hakimleri etkin olduğu davaların kararlarının gözden geçirilmesi talebi mevcut...

Bu talep ve beklentiyi af başlığı altına koymak ne derece doğru olacaktır emin olamadık. Zira bu ifadeyi dillendirenler, ortada devletin affetmesini gerekecek bir suç olmadığını da peşi sıra söylüyorlar. Ancak bu gruptaki katılımcılarımızın, af tartışmasının diğere başlıklarında birinci gruba daha yakın olduğunu belirtelim.

Yukarıda gruplandırmaya çalıştığımız fikirlerin katılımcılarımız nezdinde “ideal olanı ifadeleri” olarak okumak önemli. Zira karar vericilerin bu kuvvetli itirazlara rağmen, devletin af yetkisini kullanması ihtimaline (!) karşılık, olası düzenlemeye ilişkin “kırmızı çizgilerini” de ifade ediyorlar. Hali hazırda, MHP grubunun önerisi af teklifine yönelik en büyük eleştiri başlığı ise “uyuşturucu ticaretinden hüküm giymiş mahkumların” da düzenlemeye dahil edilmiş olması. Çocuk istismarı ve erkek şiddetinden hüküm giymişlerin de hiç bir şart da aftan yararlanmaması gerektiği ısrarla belirtiliyor.

Af tartışmasının, siyasetin kısa vadeli hesaplarına konu edilmemesi ortak bir beklenti olarak rapora yansdı.

Bu sıklıkla başvurulana af tercihinin arkasındaki başat neden; “yargıya ve yargının kararlarına” karşı kuvvetle var olduğu düşünölen güvensizlik olarak zikrediliyor.

Cezaevleri ve diđer aflar...

Ceza ve tutukevlerinin fiziksel yetersizlikleri de ortak paydaya yansıyan diğer sorun. ABD’den sonra en fazla sayıda mahpusun bulunduğu ölkö olmamız gerçeğinin de yine affi gündeme getiren pratik nedenlerden biri olduğu düşünölüyor. Cezaevlerinin rehabilitasyon amacından çok, suçlu yetiştirme ve geliştirme merkezleri niteliği kazandığını ifade eden katılımcılar da var.

Yine tutuklu ve hükümlülerin, artan cezaevi sayısına rağmen, başta cezaevlerinin kalabalıklığı yanında, fiziki başka sorunlar yaşadıklarına; bir bütün olarak cezaevlerinde, modern rehabilitasyon şartlarına uygun güncellemeler yapılması gerekliliğine dikkat çekiliyor.

Ceza sisteminin işleme yanında, suçla henüz ortaya çıkmadan mücadele edecek stratejiler geliştirilmesinin de devletin sorumluluğunda olduğu belirtilmiş.

Yargılama sürelerinin uzunluğu, tutuklu yargılanmanın istisnaları kuralından uzaklaşılmasının ve tutukluluğun bir cezalandırma yöntemi olarak görüldüğü ifade ediliyor.

Yalnızca hükümlüler bahsinde değil, vergi, imar ve diğer kamusal meselelerde de sıklıkla çıkarılan aflar da eleştiri konusu. Affetmenin bir istisna olmaktan çıktığı Türkiye’de, devletin düzgün vatandaşı cezalandırdığı hükmünün galebe çalmaya başladığından endişe ediliyor.

Sayılarla TkMM KASIM 2018 Buluşmaları

Gerçekleşme sayı ve oranları:

Yapılması Gereken Toplantı Sayısı: 14

Yapılan toplantı sayısı: **11, % 78,5**

Sivil Toplum katılımı:

Olmaması gereken sivil toplum katılımcı sayısı: **220**

Toplam sivil toplum katılımcı sayısı: **103 , % 46,81**

Seçilmişlerin katılımı:

Katılması gereken milletvekili sayısı: **69**

Katılan toplam milletvekili sayısı ve oranı: -

Katılması gereken belediye başkanı sayısı: **11**

Katılan toplam belediye başkanı sayısı ve oranı: -

Özel Konuk ağırlayan il sayısı: **3**

Medya ilgisi:

Toplantılara katılan medya muhabiri sayısı toplam: **11**

Toplantılara kim ev sahipliği yaptı?

Ev sahipliği yapan belediyeler ve oranı: **4 % 36,36**

Ev sahipliği yapan meslek odaları ve oranı: **1 % 9,09**

Ev sahipliği yapan STÖ sayısı ve oranı: **6 % 54,54**

Ev sahipliği yapan sendika sayısı ve oranı: -

Sivil toplum bileşenlerinin katılım oranları:

Katılımcı meslek odaları sayısı: **6, % 5,82**

Katılımcı sendika sayısı: **4, % 3,88**

Katılımcı dernek/vakıf/girişim sayısı: **93, % 90,29**

İzleyiciler:

İzleyici olarak katılanlar: 70

Kanaat Önderleri: 12

Parti Temsilcileri: 12